

Полезни растения.

Чайното дърво.

Отечеството на чайното дърво е Монголия и Китай отъ дѣто и въ Русия най-бърже е било разпространено употребяването на чая, като народно питие.

Отъ чайното дърво се събиратъ главно листата съ цвѣтоветъ и отъ тѣхъ се приготвяватъ разнитъ видове чай.

Чаятъ съдържа едно *дѣйствително* вещество, което се нарича *теинъ*. По състава си теина прилича много на кофеина. Той дѣйствува на нервната система упойтелно.

Най-приятно и полезно е употребяването на чая, запаренъ съ врѣла вода и размѣсенъ съ захаръ, млѣко, ромъ или конякъ. Азиатцитъ му прибавятъ: соль, млѣко, брашно, масло и бетелъ (трѣва).

Най-добъръ се обработва чаятъ въ Китай. Чайното дърво се развъжда отъ сѣме, което се посѣва въ покрити и отоплявани мѣста. На 3-та година дръвцето достига до 1½ метръ височина и тогава се разсажда по приготвени ниви, наречени *чайни плантации*. Тѣ приличатъ много на нашитъ лозя или на розовитъ градини.

Беридбата на чайнитъ млади листа почва още отъ пролѣтѣта. Събранитъ листа се сушатъ на сѣн. ка. Лѣтѣ чайнитъ плантации се поливатъ и тогава за трети и четвърти пѣтъ се бератъ новоизрасналитъ листа, които даватъ второ-качественъ чай.

Китайцитъ обработвали по-рано чая много просто, но сега има голѣми фабрики, дѣто работятъ съ хиляди работници. Въ тия фабрики, чая се прѣсува, прѣсѣва, отвѣва, прѣчиства се, суши се и най-послѣ се опакува въ сандѣчета или кутийки и се изпраща за продаване по разнитъ части на свѣта.

У насъ дожда чаиятъ повече отъ Русия. Ние рѣдко пиемъ хубавъ чай, защото въ Русия има фабрики, които размѣсватъ хубавия чай съ разни други листа и така го изпращатъ за проданъ въ другитъ дѣржави и у насъ.

